

1 Korinthe 11:17-34

Het gaat hier over het avondmaal, maar de bedoeling van deze tekst is niet dat Paulus alles rondom het avondmaal uitlegt. Het heeft te maken met de situatie in de gemeente van Korinthe. Het is een gedeelte waar Paulus antwoord geeft op een vraag. Hij heeft ook al eerder antwoord gegeven op een aantal vragen. Iedere keer is de rode draad die hij meegeeft: 'Wat heeft de Here Jezus ons overgeleverd/gezegd?' Dat verkondigt hij. De context is weer dat er gedoe is in de gemeente.

In :2 schrijft Paulus: 'Ik prijs u', omdat ze vast hielden aan een aantal dingen, maar hier begint hij met 'ik prijs u niet'. Hij schrijft dat ze zeker van de kerk vandaan komen dan dat ze binnenkomen. Het zal je maar gebeuren. Maar ook in onze tijd kan dat. Hopelijk worden wij wel opgebouwd als we samen komen. Dit kan komen door een lied dat je aansprak, een preek, of bv. een gesprek bij de koffie.

Hier gaat het over het avondmaal. Wij lezen meestal 1 Korinthe 11:23 vv voor bij het avondmaal. Het avondmaal is bij ons een onderdeel van de dienst. Dat zag er daar anders uit dan bij ons. Er staat 'iedere keer wanneer u samenkomt'. Men zat daar aan tafel, mogelijk ook niet op zondag, maar op Sabbat, aangezien de zondag een werkdag was.

Ze hadden ook geen opstelling zoals bij ons in rijtjes met stoelen. Ze zaten in een kring of kwamen samen in een huis. Voordat het donker werd kwamen ze samen om te eten en te zingen en te spreken over het woord. Het heeft meer weg van de sfeer van een kringavond, maar dan met eten. Dat waren vroeger de kerkdiensten zoals de eerste gemeente samenkwam. Het waren huisgroepen. Het avondmaal was dus samen eten na je werk.

Veel van de bevolking waren slaven. Dat waren arme mensen. Zij konden niet zeggen dat ze op zondag niet kwamen werken. Het samenkomen was na werktijd. Dan kwamen ze bij elkaar om samen te eten. Dat was soms laat, 20.00 of 21.00 uur, omdat veel slaven in de huishouding werkten en ze moesten zorgen voor het eten van het gezin. Pas als alles opgeruimd was mocht je weg. De rijken daarentegen hadden wel de mogelijkheid om eerder weg te gaan.

De rijken waren dus eerder bij het huis dan de slaven. De rijken gingen dan vast eten en drinken en lagen soms laveloos onder de tafel. Dan kwamen pas de armen, de slaven, binnen en vonden dan 'de hond in de pot'. Het eten was dan vaak op.

Paulus maakt het praktisch. De eenheid van de gemeente stond op het spel vanwege een soort hebzucht, gierigheid en een verdeeldheid, dat de één zich meer voelde dan de ander. Hoofdstuk 12, 13 en 14 gaan daar ook over. Hier gaat het om letterlijk onderscheid maken.

Er zijn 3 dingen die spelen:

1. Verdeeldheid :18-19
2. Een onderscheid tussen arm en rijk
3. Een waarschuwing voor het oordeel van God

Misstanden bij het Avondmaal

17' Maar in wat ik nu beveel, prijs ik u niet, omdat u, wanneer u samenkomt, er niet beter, maar slechter van wordt.'

De samenkomsten zijn hier een gruwel in de ogen van de Here, want de gemeente wordt niet gebouwd. Er heerste geen liefde van de Here Jezus.

De eerste aanklacht is: ¹⁸'Want ten eerste hoor ik dat er als u samenkomt in de gemeente verdeeldheid onder u is, en ten dele geloof ik dat.'

In hoofdstuk 1:10-13 werd ook al verdeeldheid genoemd. Er waren ruzies. Als er ruzies zijn, gaat het mis.

Hij schrijft 'en ten dele geloof ik dat' omdat hij het niet zelf heeft gezien, maar wel gehoord. Omdat hij zo veel signalen ontving dat het niet goed gaat in de gemeente, gaat hij erover beginnen. Er was verdeeldheid over veel dingen: het eten van offervlees, het houden van de wet, hoe ga ik om met scheidingen, de positie van de vrouw. Als die dingen vormen iets samen. Het gaat richting een toppunt als de gemeente samenkomt. Dan wordt de verdeeldheid zichtbaar. Het ging dus niet alleen over verdeeldheid in de leer, maar de verdeeldheid werd hier ook praktisch zichtbaar, op die plek waar de gemeente juist een eenheid moest zijn.

Eerst begint hij nog over de verdeeldheid in de leer. ¹⁹'Want er moeten ook afwijkingen in de leer onder u zijn, opdat wie beproefd blijken te zijn, in uw midden openbaar komen.'

De vertaling 'afwijkingen in de leer' is in de Griekse tekst 'partijenschappen onder u'. Partijenschappen zet Paulus in Galaten 5 onder de werken van het vlees. Het gaat over mensen die zich in de gemeente in een hokje laten zetten.

Bij ons kan dat ook: 'Ik ben meer van Israëlleer' of 'Ik ben meer van de eindtijdvisie' of 'Ik ben van klimaat en groen' enz. Hier heeft Paulus het ook al eerder over gehad als het gaat over 'Ik ben van Paulus/Apollos/Jezus'.

Paulus zegt eigenlijk dat de hokjes/vakjes er kunnen zijn, maar dat je aan de vrucht kan zien of het goed of fout is. Kijk naar wat het brengt. Daar waar liefde woont gebiedt de Heer zijn zegen. Bewijs het maar, zegt hij.

In het Engels heb je een spreekwoord: The proof of the pudding is in the eating. De test, of de pudding smaakt, weet je alleen maar door die op te eten. Dat is hier ook het geval. **In de gemeente zal blijken hoe men met elkaar omgaat.**

Partijenschappen leidt nooit tot iets goeds. Uit de daden blijkt of iets uit liefde tot de Here Jezus is. Juist bij het avondmaal is de plek waar iedereen gelijk is in de genade van Jezus Christus. Dat is de proef van ons geloof. Dan blijkt of we uit genade leven. Daar zal beproefd worden wie we werkelijk zijn. Precies daar gaat het mis in Korinthe.

²⁰ 'Zoals u nu bij elkaar samenkomt, is dat niet het eten van het Avondmaal van de Heere.' Dus de manier waarop de samenkomsten nu plaatsvinden is dat ze er slechter van worden.

De eenheid ligt in wie we met elkaar zijn in de Here Jezus. Dan gaat hij het onderbouwen. ²¹'Want bij het eten gebruikt iedereen van tevoren al zijn eigen avondmaal en dan heeft de één honger, terwijl de ander dronken is.'

Vandaar ook in :33 het advies van Paulus: '**Wacht op elkaar**'. Het was zelfs de bedoeling dat de rijke mensen voedsel zouden meenemen voor de armen, want de armen hadden vaak geen eten of hadden geen gelegenheid om het klaar te maken. Het was een soort 'American party'.

Soms stopten ze zich thuis al vol of zetten ze alles op tafel en begonnen al te eten. Het ontbrak aan begrip en liefde voor de slaven en dat de slaven niets mee konden nemen. Ook speelde de Romeinse cultuur mee. In de Romeinse cultuur kregen de rijkere mensen ook het luxere eten dan een ander en ook meer. Het gaat regelrecht in tegen wat de gemeente van de Heer hoorde te zijn.

In het avondmaal moet de liefde van God zichtbaar worden: het delen, het wachten op elkaar, het zien en gezien worden en tijdens het avondmaal werd ook benoemd dat ze het deden uit liefde tot Jezus.

De mensen met honger vertrokken ook vaak weer met honger. Ze werden er daarom slechter van; geestelijk én lichamelijk met de gevolgen van dien: veel zwakken, zieken en mensen die overleden. Dan wordt hij harder.

²²Hebt u dan geen huizen om er te eten en te drinken? Of minacht u de gemeente van God en beschaamt u hen die niets hebben? Wat moet ik nu tegen u zeggen? Zal ik u hierin prijzen? Ik prijs u niet.' Hij zegt in vers 22 dat het nog beter is om thuis te eten en drinken dan bij het avondmaal, zodat de slaven het in ieder geval niet zouden zien of voelen. Hij laat zien waar het om gaat: de gemeente van God werd beschaamd door hun gedrag.

Galaten 3:26-28 ²⁶Want u bent allen kinderen van God door het geloof in Christus Jezus.

²⁷Want u allen die in Christus gedoopt bent, hebt zich met Christus bekleed. ²⁸Daarbij is het niet van belang dat men Jood is of Griek; daarbij is het niet van belang dat men slaaf is of vrije; daarbij is het niet van belang dat men man is of vrouw; **want allen bent u één in Christus Jezus.'**

In Christus is geen onderscheid. Het beschamende was dat ze de mensen die al arm waren in de samenkomst een stempel gaven: je bent arm en niet waard om voor te wachten.

Dat was de aanklacht. Nu draait Paulus het om en zegt hoe het wel moet. Dan vertelt hij wat hij heeft ontvangen van de Heere. Het accent moet dus op het woord 'ik' komen. Hij zegt a.h.w.: 'Ik weet niet wat jullie hebben ontvangen, maar *ik heb wat anders ontvangen.'*

In vers 2 zegt hij ook dat hij hen kon prijzen vanwege het vasthouden aan de overleveringen, maar schijnbaar is dit toch niet helemaal waar. Hij gaat hun voorhouden wat hij overgeleverd heeft gekregen van de Here Jezus. Hij gaat het avondmaal uitleggen.

²³Want *ik heb van de Heere ontvangen, wat ik u ook heb overgeleverd, dat de Heere Jezus in de nacht waarin Hij werd verraden, brood nam, ²⁴en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is lichaam, dat voor u gebroken wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis.'*

Dit is niet een leer, een formulering, maar Paulus laat Jezus zien die zich uit liefde voor hen heeft laten breken. Hij brak zijn lichaam, Hij gaf zichzelf voor ons staat er. 'En jullie? **Zijn jullie ook bereid om jezelf te geven?' vraagt hij tussen de regels door.**

Als je werkelijk begrijpt wat Jezus heeft gedaan voor jouw leven, wil je ook jouw leven breken en delen. In het delen zit de diepe essentie van het christelijk geloof. In Christus is geen onderscheid in Zijn genade. Doe dat tot mijn gedachtenis, net zoals Israël in het Pascha de bevrijding gedenkt, worden wij ook bevrijd, van de zonden, de duisternis en het verloren gaan. Dat gedenken wij. Het is dus meer dan alleen een symbool.

Als Baptisten moeten we ook uitkijken dat het avondmaal niet alleen een bevestiging wordt van ons geloofsleven. Als wij geen oordeel en bestraffing van God willen hebben, betekent het ook dat het doorwerking moet hebben in de gemeente. En vandaar ook de tekst dat als je wat hebt met je broeder of zuster, je dit goed moet maken voordat je deelneemt aan het avondmaal. Dat is een opdracht.

²⁵Evenzo nam Hij ook de drinkbeker, na het gebruiken van de maaltijd, en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed. Doe dat, zo dikwijls als u die drinkt, tot Mijn gedachtenis.'

Dit was dus na de complete maaltijd, zoals ook de Pesachmaaltijd niet alleen maar een matse en een slokje wijn was. Nee, het was een hele maaltijd.

'Het nieuwe testament in Mijn bloed' was het nieuwe verbond, niet alleen het verbond van jezelf met de Heer, maar ook met elkaar, anders zou je het net zo goed thuis kunnen vieren.

Het verbond heeft uitwerking, want we zitten allemaal als gelovigen in het verbond. Het heeft, net zoals het kruis, een hemelse verbinden én een zijwaartse verbinding.

Eerst wordt de weg geopend door Zijn sterven om uiteindelijk ook de verbondsrelatie aan te gaan met mijn naaste gelovige, gemeentevorming. Dat is wat het bloed doet. In het oude testament had je ook al bloedverbonden zoals David en Jonathan, het bloed van stieren, bokken en lammeren dat

werd uitgesmeerd op de altaren om aan te geven dat er relatie is, zie ook Hebrëënen 9:20-22 de kern van het avondmaal:

'Dit is het bloed van het verbond dat God u bevolen heeft te houden.²¹ Ook de tabernakel en ook al de voorwerpen voor de eredienst besprenkelde hij op dezelfde manier met het bloed.

²²En bijna alles wordt volgens de wet door bloed gereinigd, en zonder het vergieten van bloed vindt er geen vergeving.'

Als het bloed van Jezus niet had gevloeid, was er geen vergeving geweest en geen verzoening. In God en Jezus geloven zonder het kruis, dan is er geen vergeving en geen verzoening en geen gemeentevorming. Doop is de persoonlijke keuze waarbij je in de gemeenschap geplaatst wordt van mensen die dat allemaal gedaan hebben. Daarom word je ook door de doop aan de gemeente verbonden, waar die ook op aarde plaatsvindt. **Je kan wel zeggen dat je niets met de kerk hebt, maar Jezus plaatst jou in de kerk, Zijn lichaam.**

Dan gaat Paulus verder met zijn redenering. Hij vertelt waarom wij avondmaal vieren: ²⁶*'Want zo dikwijls als u dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, verkondig de dood van de Heere, totdat Hij komt.'*

Wij verkondigen met het avondmaal: Jezus gaf Zijn leven voor jou. Waarom jij niet?

Tot Hij komt verkondigen wij dat. Zijn dood en opstanding heeft mij vrijheid gebracht. Dat is het fundament van de gemeenten, daarom zijn wij samen. Als Hij komt zullen we samen met Hem zijn en opnieuw met Hem aan tafel gaan.

Dat kun je ook lezen in Mattheüs. 'Tot de dag aanbreekt dat Ik er opnieuw met jullie van zal drinken in het koninkrijk van Mijn Vader.' Totdat Hij komt houden we elkaar vast in het avondmaal. Totdat Hij komt zeggen we: 'De liefde van God en de vrede en genade is met jou. Totdat Hij komt willen wij die gemeenschap van Jezus vormen, maar het gaat volgens de wetten van Jezus en het koninkrijk waar liefde woont, waar vergeving is, waar geen partijschappen zijn, waar geen zwelgpartijen zijn van dronkenschap. Dat behoort tot het vlees en tot de oude mens.

Galaten 5 De nieuwe mens is: liefde, vrede, blijdschap, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Dat zijn de kenmerken van de gemeente die gevierd worden en samenkomen en zichtbaar worden in de praktijk van het avondmaal. Dat zit dus niet alleen in de beker en brood, maar hoe de hele gemeente erbij zit en opgebouwd wordt. Dan ga je naar huis en heb je geproefd dat de Here goed is, psalm 34. Zo moeten we naar huis gaan en niet: wat was het weer een discussie of wat was het weer een oordeel. Nee, juist niet. Het moet wel gaan over de Here Jezus.

Nadat Paulus heeft aangegeven wat het probleem is maakt Paulus het scherp. Hij heeft het onderbouwd met de woorden van Jezus zelf, want hij is een apostel. Nu gaat hij de gemeente ernstig waarschuwen. **Pas op dat je deze tekst niet uit zijn verband haalt, want anders word je heel bang! Het is een reden voor sommigen om niet meer aan het avondmaal te gaan als je de tekst uit het verband haalt. De tafel van de Heer is juist een tafel waar genade gegeven wordt en geen oordeel.** ²⁷*'Daarom, wie op onwaardige wijze dit brood eet of de drinkbeker van de Heere drinkt, is schuldig aan het lichaam en bloed van de Heere.'*

De onwaardigheid gaat over het niet wachten op elkaar, het niet liefhebben van elkaar, al hebben gegeten voordat de armen binnenkomen. Sommige mensen gaan vanwege hun zonden niet aan het avondmaal, want ze zijn bang dat ze zichzelf dan een oordeel eten. Dat staat er niet! **Het gaat over een liefdeloze groep die niet naar elkaar omziet, dat is onwaardig!**

Schuldig zijn aan het lichaam betekent hier: schuldig aan de gemeente. Zo hoort de gemeente niet te werken. Het gaat over gedrag in de gemeente zodat de mensen slechter de kerk uitkomen dan dat ze binnenkomen. Je laat het opbouwen van de gemeenschap na. Het nalaten van het najagen van de liefde. En dus ook schuldig zijn aan het bloed van de Here, want je verkondigt het ene en doet het andere. Zij die horen en doen zullen het koninkrijk van de Here beërven.

²⁸Maar laat ieder mens zichzelf beproeven en laat hij zó (zoals Paulus het net heeft gezegd) eten van het brood en drinken uit de drinkbeker.'

Ga juist naar het avondmaal als je beseft dat je zondig bent, blijf niet thuis. Beseft dat het ook een uitwerking heeft naar je naaste.

Jezelf beproeven betekent: denk na, hoe je in de gemeente staat. Ben je deelgenoot van partijenschappen? Als jij in een omgeving bent of kring, worden de mensen daar beter van of slechter? **Ben je de brengen van zout of van azijn?** Kijk jij neer op armen? Of kijk je neer op mensen die niet zo'n opleiding of carrière hebben als jij? Denk jij in rangen en standen binnen de gemeente? Wil jij alleen maar jouw geliefde mensen om je heen hebben en de rest kan je niets schelen? Loop je door het vuur voor je vriendin, maar voor je vijand maakt het niet uit? Enz. **Paulus zegt dat je jezelf moet onderzoeken.**

²⁹Want wie op onwaardige wijze eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, omdat hij het lichaam van de Heere (de gemeente) niet onderscheidt.'

Het lichaam van Christus zijn de mensen. Dat zie je duidelijk in het volgende hoofdstuk. Heilig jij de gemeente? Want **dat lichaam is eigendom van Christus.** Beseft en vergeet dat niet!

Dit zijn anders de consequenties als de armen niet te eten krijgen, als hardwerkenden (slaven) overgeslagen worden: ³⁰Daarom zijn er onder u veel zwakken en zieken, en velen zijn ontslapen.'

Het is een logisch gevolg. Jezus gaf juist aandacht aan de zwakken en zieken. Hij voedde juist de hongerigen, Hij gaf 5000 man te eten. In deze gemeente gebeurde dat niet meer. God laat het toe, zodat de gemeente ervan leert. Het gevolg was geestelijk én fysiek.

De consequentie is ook een oordeel van God. Als je niet in Zijn liefde wilt wandelen, zul je consequenties dragen. Israël moest dat ook. Wilden ze niet luisteren naar de geboden? Dan kwamen de vijanden. Wil je de afgoden achterna jagen? Dan draag je de consequenties.

³¹Want als wij onszelf zouden beoordelen, zouden wij niet geoordeeld worden.' Als je gaat leven zoals God het wil, hoeft het oordeel niet te vallen.

³²Maar als wij geoordeeld worden, worden wij door de Heere bestraft, opdat wij niet met de wereld veroordeeld zouden worden.' Dit is genade, God tuchtigt. Een goede vader tuchtigt zijn zoon, zegt de Bijbel. Tuchtigen is soms met een strafmaatregel hopen dat iemand op de goede weg gaat lopen. Hier doet God ons niet weg als gemeente, maar met een scherp woord vermanen en tuchtigen, met de hoop dat het goedkomt. De gemeente wordt niet met de wereld veroordeeld, maar wel door de Here bestraft, met als doel: Ik hoop dat het goed met je gaat.

Dan volgt de conclusie. ³³Daarom, mijn broeders, als u samenkomt om te eten, wacht op elkaar.' Dit heeft een diepe boodschap. Het heeft ook een geestelijke betekenis. Het gaat om delen, liefde, geduld als iemand geestelijk nog niet zover is voor iets. **Proberen wij liefdevol iemand erbij te trekken? Of oordelen wij elkaar meteen? Wacht op elkaar en wees geduldig.**

³⁴Maar als iemand honger heeft, laat hij thuis eten, opdat u niet tot een oordeel samenkomt. Wat betreft de overige zaken zal ik opdracht geven wanneer ik kom.' Als je echt zo'n honger hebt, eet dan gewoon thuis, is het advies van Paulus, zodat de rest er niets van merkt. Dan wordt de gemeente niet geschaad en hebben de slaven en de armen in ieder geval nog te eten als je het niet op kan brengen om te wachten. Laat je leiden door de geest van Christus!